

Naziv studija	Preddiplomski studij arheologije			
Naziv kolegija	Uvod u srednjovjekovnu arheologiju			
Status kolegija	A (obvezni)			
Godina	2.	Semestar	III.	
ECTS bodovi	4			
Nastavnik	Prof. dr. sc. dr. h. c. Ante Uglešić			
e-mail	auglesic@unizd.hr			
vrijeme konzultacija	Srijeda, 12,00 – 13,00 h			
Suradnik / asistent	Dr. sc. Jure Šučur			
e-mail	jsucur@gmail.com			
vrijeme konzultacija	Ponedjeljak 14 – 15 h			
Mjesto izvođenja nastave	Odjel za arheologiju, Obala kralja P. Krešimira IV., 2; predavaonica 101			
Oblici izvođenja nastave	Predavanja, terenska nastava			
Nastavno opterećenje P+S+V	30+15+0			
Način provjere znanja i polaganja ispita	Usmeni ispit			
Početak nastave	01. 09. 2018.	Završetak nastave	25. 01. 2019.	
Kolokviji	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti će biti sposobni za razumijevanje i znanstvenu valorizaciju osnovnih termina vezanih uz arheološku baštinu od kasne antike do novog vijeka kroz: - poznavanje kulturno-povijesne situacije u Europi i Hrvatskoj u navedenim razdobljima i njezina utjecaja na kulturnu i arheološku baštinu - poznavanje povijesno-umjetničkih razdoblja i njihovih osobitosti - proučavanje različitih vrsta nalazišta i njihovih karakteristika: naselja, sakralnih kompleksa, groblja. Studenti će prepoznavati: - različite vrste sitnih arheoloških nalaza karakteristične za obrađena razdoblja: oružje, metalni predmeti (predmeti svakodnevne upotrebe, nakit i dijelovi nošnje), keramički nalazi (posuđe), stakleni nalazi - oblike arhitekture i skulpturu karakterističnu za obrađena razdoblja. Studenti će razumjeti: - način života i njegov odraz na arheološke nalaze navedenih razdoblja (kultura življenja, vjera, pogrebni običaji).			
Preduvjeti za upis	Upisana 2. godina preddiplomskog studija			
Sadržaj kolegija	Kolegij obrađuje osnovna pitanja, teme i termine srednjovjekovne arheologije na prostoru Hrvatske smještajući je u širi europski kontekst kroz proučavanje arheološke, povijesne i umjetničke baštine. Nužno je da studenti usvoje osnovne termine vezane uz tu problematiku kako bi lakše svoje znanje produbili u daljnjim kolegijima vezanima uz pojedine specifične cjeline srednjovjekovne arheologije. Također je nužno pružiti im širi kontekst kako bi to učinili s razumijevanjem. Stoga će se obrađivati najznačajnije povijesne i kulturne pojave toga vremena i njihov utjecaj na kulturnu baštinu. U sklopu kolegija proučavati će se ostatci nepokretne baštine kao što su sakralna i profana arhitektura, groblja te pokretna arheološka baština u razdoblju od kasne antike do kraja ranog srednjeg vijeka.			
Obvezna literatura	Arheološka istraživanja u Kninu i kninskoj krajini, <i>Izdanja Hrvatskog arheološkog društva Sv. 15</i> , Zagreb, 1992. [str. 11-32]			

	BELOŠEVIĆ, J., 1980. – Janko Belošević, <i>Materijalna kultura Hrvata od 7.-9. stoljeća</i>, Zagreb. BUDAK, N., RAUKAR, T., 2006. – Neven Budak, Tomislav Raukar, <i>Hrvatska povijest srednjeg vijeka</i>, Zagreb. [str.13-171] BURIĆ, T., 1997. – Tonči Burić, <i>Bribir: srednjovjekovno sjelo Šubića</i>, Split. <i>Enciklopedija likovnih umjetnosti</i>, Zagreb, 1959-1966. [odgovarajuće natuknice] GOLDSTEIN, I., 1992. – Ivo Goldstein, <i>Bizant na Jadranu : Bizant na Jadranu od Justinijana I. do Bazilija I.</i>, Zagreb. <i>Hrvati i Karolinzi. Katalog</i> (ur.: A. Milošević), Split, 2000. [sljedeći lokaliteti: Split, Zadar, Bijaći, Biograd, Biskupija, Cetina kod Vrljke, Kašić kraj Zadra, Koljane Gornje, Nin, Otres, Putalj kraj Splita, Rižinice kraj Solina, Šopot kod Benkovca, Trilj kraj Sinja] <i>Hrvatska arheologija u XX. stoljeću</i>, Zagreb, 2009. [odgovarajuća poglavlja: str. 9-63, 201-222, 235-418, 513-590] <i>Hrvatska enciklopedija</i>, Zagreb, 1999- [odgovarajuće natuknice] <i>Hrvatska i Europa : kultura, znanost i umjetnost Svezak 1. Srednji vijek : (VII.-XII. stoljeće) : rano doba hrvatske kulture</i>, Zagreb, 2007. (odgovarajuća poglavlja) JAKŠIĆ, N., 1996. – Nikola Jakšić, <i>Knin : hrvatska srednjovjekovna prijestolnica</i>, Split. JAKŠIĆ, N., 1997. – Nikola Jakšić, <i>Nin : prva hrvatska biskupija</i>, Split. MRKOBRAĐ, D., 1980. – Dušan Mrkobrad, <i>Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji</i>, Beograd. [str. 9-14, 21-25, 45-47, 59-61, 71-80] PETRICIOLI, I., 1990. – Ivo Petricioli, <i>Od Donata do Radovana</i>, Split. [poglavlja o predromaničarima] RAPANIĆ, Ž., 1996. – Željko Rapanić, <i>Solin u starohrvatsko doba</i>, Split. SIVEC, I., 1986. – Irena Sivec, Karantansko-ketlaški kulturni krug, <i>Rani srednji vijek (Umjetnost na tlu Jugoslavije)</i>, Beograd – Zagreb – Mostar. <i>Starohrvatski Solin</i> (ur.: E. Marin), Split, 1992. <i>Stotinu hrvatskih arheoloških nalazišta</i>, Zagreb, 2006. [sljedeća poglavlja: Bijelo Brdo, Biograd, Biskupija, Bribir, Brijuni – rano kršćanstvo i srednji vijek, Cetina – crkva sv. Spasa, Ljubač, Nin, Nin – luka, Solin – rano kršćanstvo, Solin – srednji vijek, Split – rano kršćanstvo i srednji vijek, Srma, Vinkovci – srednji vijek, Vukovar – Lijeva Bara, Zadar – rano kršćanstvo i srednji vijek, Žirje, Pojmovnik] UGLEŠIĆ, A., 1996. – Ante Uglešić, <i>Nazočnost Istočnih Gota u jugoistočnoj Europi u svjetlu arheološke i povijesne izvorne građe</i> (disertacija), Zadar. VINSKI, Z., 1986. – Zdenko Vinski, Epoha seobe naroda, <i>Rani srednji vijek (Umjetnost na tlu Jugoslavije)</i>, Beograd – Zagreb – Mostar. VRŠALOVIĆ, D., 2013. – Dasen Vrsalović, <i>Srednjovjekovna arheologija u Hrvatskoj. Prvih sto godina, 1878. – 1978.</i>, Zagreb. ZEKAN, M., 2008. – Mate Zekan, <i>Vizionarova misija</i>, Split.
Dopunska literatura	BELOŠEVIĆ, J., 1997. – Janko Belošević, Počeci kršćanstva kod Hrvata u svjetlu arheološke građe, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio povijesnih znanosti Sv. 36 (23) / 1997</i>, Zadar, 101-140. BULIĆ, F. 1984. – Frane Bulić, <i>Izabrani spisi</i>, Split. [str.7-52] DELONGA, V., 1996. – Vedrana Delonga, <i>Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj</i>, Split. KARAMAN, LJ., 1986. – Ljubo Karaman, Odabrana djela, Split. [str.9-51] MAENCHEN-HELFEN, O., 1973. – Otto Maenchen-Helfen, <i>The World of the Huns. Studies in Their History and Culture</i>, Los Angeles/London. MARASOVIĆ, T., 1994. – Tomislav Marasović, <i>Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji</i>, Split. MILOŠEVIĆ, A., 2001. – Ante Milošević, <i>Arheološki nalazi karolinškog obilježja u Hrvatskoj</i>, Split.

	PETRINEC M., 2010. – Maja Petrinec, <i>Groblja od 8. do 11. stoljeća na području ranosrednjovjekovne hrvatske države</i>, Split. SEOBA NARODA I SREDNJI VIJEK, 2009. – <i>Seoba naroda i srednji vijek. Vodič kroz stalni postav. Arheološki muzej Osijek</i>, Osijek, 2009. ŠIŠIĆ, F., 1925. – Ferdo Šišić, <i>Povijest Hrvata u vrijeme narodnih vladara</i>, Zagreb. ZEKAN, M., 2010. – Mate Zekan, Stjepan Gunjača (1909.-1981.) – muzealac, istraživač, znanstvenik, <i>Zbornik Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno – arheološka baština 1</i>, Split, 19-34.
Internetski izvori	www.hrčak.hr; www.academia.edu
Način praćenja kvalitete	Studentska anketa, samoanaliza
Uvjeti za dobivanje potpisa	Prisustvo na nastavi najmanje 70%, seminarski rad
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi /ispita	
Način formiranja konačne ocjene	Predviđen je samo usmeni ispit
Napomena	

Nastavne teme-predavanja			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.	10. 10. 2018.	Uvodno predavanje - pojam srednjeg vijeka, njegovo trajanje i podjela; pojam i periodizacija srednjovjekovne arheologije	
2.	17. 10. 2018.	Seoba naroda na balkansko-podunavsko-jadranskom prostoru - Huni i Germani	
3.	24. 10. 2018.	Seoba naroda na balkansko-podunavsko-jadranskom prostoru - Avari i Slaveni	
4.	31. 10. 2018.	Osnovni podatci o materijalnoj kulturi kasne antike i velike seobe naroda i važnija arheološka nalazišta toga vremena	
5.	07. 11. 2018.	Razvoj istraživanja srednjovjekovne arheologije na hrvatskim prostorima	
6.	14. 11. 2018.	Dalmatinsko-hrvatska materijalna kultura: Dalmatinska Hrvatska – povijesno-prostorni okvir	
7.	21. 11. 2018.	Dalmatinsko-hrvatska materijalna kultura - osnovni podatci o sitnoj materijalnoj kulturi i važnija arheološka nalazišta	
8.	28. 11. 2018.	Dalmatinska Hrvatska: Crkvena arhitektura, kamena plastika i skulptura	
9.	05. 12. 2018.	Bjelobrdska kultura	
10.	12. 12. 2018.	Karantansko-ketlaška materijalna kultura i druge slavenske kulture	
11.	19. 12. 2018.	Arheološke ustanove u Hrvatskoj	
12.	09. 01. 2019.	Arheološka publicistika	
13.	16. 01. 2019.	Obilazak Arheološkog muzeja i srednjovjekovnih spomenika u Zadru	

14.	*	Obilazak Muzeja ninskih starina i srednjovjekovnih spomenika u Ninu	
15.	*	Terenski obilazak srednjovjekovnih arheoloških lokaliteta na zadarskom i šibenskom području	

* Termini obilazaka prilagoditi će se obvezama nastavnika i studenata.

Seminari			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.	15. 10. 2018.	Uvodne napomene i podjela seminarskih tema	
2.	22. 10. 2018.	Podjela preostalih seminarskih tema	
3.	29. 10. 2018.	Fra Lujo Marun / Don Frane Bulić	
4.	05. 11. 2018.	Don Lovre Katić / Ljubo Karaman	
5.	12. 11. 2018.	Stjepan Gunjača / Nakit i tehnike ukrašavanja u doba kasne antike i seobe naroda	
6.	19. 11. 2018.	Huni i Rimsko carstvo / Povijesni izvori za seobu naroda na balkansko-podunavsko-jadranskom prostoru	
7.	26. 11. 2018.	Crkve centralnog tipa na prostoru Dalmacije / Predromanički ciboriji s prostora Dalmacije	
8.	3. 12. 2018.	Keramika dalmatinsko-hrvatske materijalne kulture / Franci i franački utjecaj u dalmatinsko-hrvatskoj materijalnoj kulturi	
9.	10. 12. 2018.	Bizant na Jadranu – Justinijanovo doba / Natpisi s imenima hrvatskih narodnih vladara s prostora Dalmatinske Hrvatske	
10.	17. 12. 2018.	Srednjovjekovna nalazišta na prostoru između Splita i Trogira / Srednjovjekovna nalazišta Bribira i okolice	
11.	07. 01. 2019.	Srednjovjekovna nalazišta Biograda i okolice / Srednjovjekovna nalazišta Knina i okolice	
12.	14. 01. 2019.	Starohrvatski brodovi iz Nina / Bjelobrdске nekropole u Hrvatskoj: Vukovar – Lijeve Bara	
13.	21. 01. 2019.	Bjelobrdске nekropole u Hrvatskoj – Bijelo brdo	
14.			
15.			